

като ѝ прѣдставлявалъ Берлинския трактатъ, се завършва съ слѣдующитѣ думи: „Въпроса е въ това, ще-ли се възползва Турция отъ случая, — вѣроятно послѣденъ, — който ѝ прѣдставлява Европа и частно Англия, или ще го пропусни? Тоя въпросъ въ сѣщото врѣме, зависи и отъ това, до колко искрено ще се отдадатъ, отсега, господарственнитѣ хора въ Турция на дълга, който ги задължава да се прѣвърнатъ въ добри управители и прѣобразователи“. На 7 послѣдний октомврий, лордъ Салисбюри, въ една отъ рѣчитѣ на програмата, изказалъ слѣдующето: „Нашата политика трѣбва да се заключава въ поддържанieto на Турция навсѣкждѣ, гдѣто нейната власть може да бѣде полезна; но когато фактитѣ докажатъ, че нейното правителство е пагубно за благосъстоянието на народитѣ, то, въ тоя случай, ний трѣбва да съдѣйствуваме за образованието и поддържанieto на независими националности, които въ бъдеще ще доставятъ щастливо и важно усиление на свободата въ Европа“.

Ако ли турцитѣ продължаватъ да не обръщатъ внимание на тѣзи единствени прѣдпазвания, то тѣхъ ги заплашватъ двѣ опасности: първо, непрѣкъснатитѣ намѣсвания въ господарството ще го доведатъ до съвършенно разстройство, което ний и виждаме въ настоящата минута; и, второ, за да се даде край на това несносно състояние, ще се яви необходимостъ въ чуждестранна намѣса. Успѣхитѣ, достигнати въ Босна, отъ като е отнета отъ властѣта на оттоманитѣ, и близостѣта на австрийскитѣ войски, които се намиратъ всичко на три или четире дена разстояние отъ желѣзния пѣтъ отъ Митровица до Солунъ, позволяватъ да се прѣдскаже, на коя отъ европейскитѣ сили ще бѣде поръчано това чловѣколюбиво посланичество.

Както се изразилъ въ 1878 и въ 1881 година лордъ Салисбюри, — Оттоманската империя не може да продължава своето сѣществуване другояче, освѣнъ подъ условие за уягчаване реда и обезпечаванieto въ онѣзи страни, които йоще се намиратъ подъ нейната власть, тѣй като, Турция все повече и повече става неспособна да потъква възстанията на нейнитѣ народи и все по малко и по малко срѣща въ европейското мнѣ-